

Rajavartiolaitos
Gränsbevakningsväsendet
The Finnish Border Guard

Lausunto

id1618979 1 (2)

00

RVLDno/2014/1170

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto

08.04.2014

SM/kansainvälisten asioiden yksikkö
Sisäministeriö, PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO
hare@intermin.fi
kvy@intermin.fi

SM/KVY lausuntopyyntö
LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI SISÄASIOIDEN RAHASTOISTA

Sisäministeriön kansainvälinen yksikkö on pyytänyt rajavartio-osastolta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sisäasioiden rahastoista. Sisäasioiden rahastoja ovat turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF = Asylum, migration and integration fund) ja sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF = Internal security fund), joka jakautuu rajat- ja viisumit -rahoitusvälineeseen (ISF-Borders) ja poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa koskevaan rahoitusvälineeseen (ISF-Police). Päätyneellä rahoitusohjelmakaudella 2007 - 2013 ei ole ollut kansallista lainsäädäntöä koskien Rajavartiolaitokselle keskeistä ulkorajarahastoa, joka on pitkälti vastannut tulevaa ISF-Borders -rahoitusvälinettä.

Uusista sisäasioiden rahastoista ISF-Borders on Rajavartiolaitokselle tärkein. Myös ISF-Police -rahoitusvälinettä on tarkoitus hyödyntää jonkin verran.

Rajavartiolaitos on ollut aktiivisesti mukana rahastolain luonnoksen valmistelutyöryhmässä. Rajavartiolaitos on kiinnittänyt valmistelun aikana huomiota ennen kaikkea rahaston toimeenpanoon liittyviin käytännön seikkoihin, kuten mitkä ovat tuen myöntämisen edellytykset (11 §), miten tukimuodot (14 §) sopivat Rajavartiolaitoksen hankkeissa hyödynnettäviksi ja mitä luetaan hyväksyttäviksi kustannuksiksi (13 §) sekä minkälaiseksi muodostuu hankkeiden haku-, raportointi- ja tarkastusprosessi (17 - 22 §). Lakiesityksen sisältöä on verrattu päätyneen rahasto-ohjelmakauden 2007 - 2013 kokemuksiin ulkorajarahaston hyödyntämismahdollisuuksista ja hallinnointiprosessista.

ISF-Bordersin täysimääräinen hyödyntäminen ohjelmakaudella 2014 - 2020 on Rajavartiolaitokselle erittäin tärkeää. Talouden sopeuttamistoimia kompensoivalla ISF-rahoituksella on keskeinen merkitys rajaturvallisuuden suorituskyvyn ylläpitämisessä ohjelmakaudella, eikä rahastojen täytäntöönpanossa saisi tapahtua viivästymistä.

Lakiesityksen 13 §:n 2 momentissa todetaan, että tukea voidaan myöntää hakemuksen vireille tulon jälkeen syntyneisiin kustannuksiin. Tämä tarkoittaa suunnitellulla valmisteluajataululla alkuvuotta 2015. Koska ulkorajarahaston ohjelmakausi päättyi 31.12.2013, jäisi vuosi 2014 väli vuodeksi, jonka aikana alkaneisiin Rajavartiolaitoksen hankkeisiin ei olisi mahdollista hakea rahoitusta sisäisen turvallisuuden toimialan rahastoista.

Rajavartiolaitos on lain valmistelun aikana esittänyt, että ISF-rahastosta pitäisi voida hakea rahoitusta jo vuoden 2014 aikana alkaneisiin hankkeisiin. Tämän pitäisi EU-tason asetusluonnosten mukaan olla mahdollista, ellei sitä kansallisesti rajoiteta. Komission asetusluonnokset (horisontaaliasetus, ISF-B -asetus sekä ISF-P -asetus) rahastojen perustamisesta hyväksyttäneen parlamentissa huhtikuussa 2014, ja asetusluonnosten mukaan rahastoasetuksia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2014.

Rahastojen yhteiset yleiset säännökset on koottu horisontaaliasetukseen. Horisontaaliasetuksen 17 artiklassa säädetään yleisestä, koko sisäasioiden rahastojen tulevaa ohjelmakautta koskevasta kustannusten tukikelpoisuudesta. Pääsäännön mukaan menoihin voidaan myöntää tukea rahastokohtaisten erityisasetusten mukaisesti, mikäli menot ovat aiheutuneet tuen saajalle 1.1.2014 ja 31.12.2022 välisenä aikana.

Kansallisen lakiesityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan EU:n varainhoitoasetukseen, jonka 130 artiklassa säädetään kustannusten tukikelpoisuuden alkamisajankohdasta. Varainhoitoasetuksen 130 artiklassa "Taannehtivuuskiellon periaate" todetaan: "Avustusta voidaan myöntää jo aloitettuun toimintaan, jos hakija voi osoittaa, että toiminta oli aloitettava ennen avustussopimuksen allekirjoittamista tai avustuspäätöksen tiedoksianto. Tällaisissa tapauksissa rahoitettavat kustannukset eivät kuitenkaan saa olla aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämispäivää, paitsi perussäädöksessä säädetyissä *asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa* tai äärimmäisen kiireellisissä - - -."

Rajavartiolaitoksen näkemyksen mukaan edellisen rahastokauden lopun (31.12.2013) ja uuden rahastokauden ensimmäisen hakumahdollisuuden välinen aika olisi juuri tällainen asianmukaisesti perusteltu poikkeustapaus. Rajavartiolaitoksella on sisäisen turvallisuuden rahaston tavoitteisiin sopivia tärkeitä ja kalliita hankkeita, jotka aloitetaan vuoden 2014 aikana. Mikäli lakiesitys säilyy nykyisessä muodossaan, ei 2014 aloitettuihin hankkeisiin voida hakea rahoitusta ISF-rahastosta.

Rajavartiolaitos esittää lausuttavana olevaan hallituksen esityksen luonnokseen siirtymäsäännöstä, jonka perusteella rahastosta olisi mahdollisuus hakea rahoitusta taannehtivasti hankkeisiin, jotka ovat alkaneet vuoden 2014 aikana ennen ensimmäisen haun avautumista.

Muilta osin rajavartio-osastolla ei ole huomautettavaa lausuttavana olevaan hallituksen esityksen luonnokseen.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Matti Möttönen

Rajavartiolylitarkastaja
Varatuomari

Reijo Lahtinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Rajavartiolaitos 08.04.2014 klo 15.43. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI

Styks, rm-os ja oikos/RVLE